

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД «БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ»
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
КИЇВСЬКИЙ МІСЬКИЙ КРИЗОВИЙ ЦЕНТР «СОЦІОТЕРАПІЯ»
ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ «АНКОР»
ВАРШАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК імені СТЕФАНА БАТОРІЯ
(Республіка Польща)

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ ДОПОВІДЕЙ

Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ОСОБИСТОСТІ

В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

08 жовтня 2024 року, м. Київ

УДК 155.9

Збірник тез наукових доповідей Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Соціально-психологічна підтримка особистості в умовах суспільних трансформацій» 08 жовтня 2024 року. Київ: Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, 2024. 161с.

Друкується за рішенням Вченої ради
Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Протокол № 11 від 21.11.2024 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Оксана СЕРГЕСНKOBA, завідувач кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, професор.

Олена ЛИТВИНЕНКО, завідувач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор психологічних наук, доцент.

Ірина МУЗИЧЕНКО, заступник декана з науково-педагогічної та соціально-гуманітарної роботи Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук.

Олена СОРОКІНА, доцент кафедри психології особистості та соціальних практик Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, кандидат психологічних наук, доцент.

Ярослав КОРКОС, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, доктор філософії з спеціальності 053 Психологія.

Ганна СОБЧАК, викладач кафедри практичної психології Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти.

У збірнику тез наукових доповідей висвітлено наукові та прикладні аспекти соціально-психологічної допомоги особистості; соціально-психологічну допомогу постраждалим під час кризових подій та військового конфлікту; особливості психологічної культури та просвіта у воєнний та повоєнний час; психологічну парадигму у розбудові інклюзії в освітньому просторі.

© Факультет психології,
соціальної роботи та
спеціальної освіти

О. А. Сорокіна, О. М. Кушнір ПСИХОПРОФІЛАКТИКА СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ.....	121
О. П. Таран, А. С. Блажко ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЛОГОПЕДИЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ.....	123
О. П. Таран, Н. В. Панченко ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДУ СИМВОЛДРАМИ У СУПРОВІД КЛІЄНТІВ З ПАНІЧНИМИ АТАКАМИ.....	124
О. Р. Ткачишина ДО ПРОБЛЕМИ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я.....	126
О. Р. Ткачишина, І. С. Контар АРТ ТЕРАПЕВТИЧНІ ПРАКТИКИ В РОБОТІ З ОСОБАМИ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	128
К. Ю. Хорошун ПАРАСОЦІАЛЬНІ СТОСУНКИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ШАНУВАЛЬНИКІВ КОРЕЙСЬКОЇ ХВИЛІ В УКРАЇНІ.....	129
Л. Шинкарьова РОЗВИТОК АДАПТАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ДРУЖИН УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ПІД ЧАС КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ.....	131

СЕКТОРАЛЬНА ДИСКУСІЯ 3. ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ТА ПРОСВІТА У ВОЄННИЙ ТА ПОВОЄННИЙ ЧАС

Н. М. Бабич, К. О. Тичина МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У СІМ'ЯХ, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З МОВЛЕННЄВИМИ ТРУДНОЦАМИ, ПІД ЧАС КРИЗОВИХ ПОДІЙ І ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ.....	133
О. М. Денисюк, Я. Ю. Загупіна-Візер СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ.....	135
К. Дробот МЕТОД «MUSIC MEDIATED INTERVENTION» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З РАС ДО СОЦІАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	136
О. В. Іваскевич НАСТІЛЬНО-РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ АДАПТИВНОСТІ У ЛЮДЕЙ, ЩО ПЕРЕЖИЛИ ТРАВМУЮЧІ ПОДІЇ.....	138
В. П. Кутішченко, О. О. Немикіна ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КРИЗИ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ У ЦИВІЛЬНИХ ЧОЛОВІКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	140
В. П. Кутішченко, М. Д. Соколовська ПРОБЛЕМА ЧИННИКІВ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ В СУЧАСНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	142

Hall.

3. Billieuxa, J., Blocha, J., Rochatc, L., Fourniera, L., Georgievaa, I., Ebene, C., ... & Lieberothj, A. (2023). Can playing Dungeons and Dragons be good for you? A registered exploratory pilot program using offline Tabletop Role-Playing Games (TTRPGs) to mitigate social anxiety and reduce problematic involvement in multiplayer online videogames.

4. Goodall, A. M. (2021). Magic, Adventure & Social Participation: Tabletop Role-Playing Games and Their Potential to Promote Social Inclusion and Citizenship (Doctoral dissertation, Universite d'Ottawa/University of Ottawa).

5. Kilmer, E. D., Davis, A. D., Kilmer, J. N., & Johns, A. R. (2023). Therapeutically applied role-playing games: The game to grow method. Routledge.

6. Mendoza, J. (2020). Gaming intentionally: A literature review of the viability of role-playing games as drama-therapy-informed interventions.

7. Ott, N. B. (2022). Tabletop roleplaying games, and depression, and social anxiety.

8. Parks, S. L. (2021). Social Learning among Autistic Young Adult Tabletop Role Players: A Grounded Theory Study (Doctoral dissertation, Capella University).

9. Piaget, J. (1978). Piaget's theory of intelligence. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

В. П. Кутішенко, м. Київ,
v.kutishenko@kubg.edu.ua

О. О. Немикіна, м. Київ,
oonemykina.fpsrso23m@kubg.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ КРИЗИ СЕРЕДИНИ ЖИТТЯ У ЦИВІЛЬНИХ ЧОЛОВІКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Постановка наукової проблеми. Перехід від ранньої до середньої дорослості відбувається через кризу середини життя. Цей період в житті людини є одним із найскладніших та супроводжується рядом ключових переживань щодо правильності прожитого життя, порівняння очікуваного перебігу подій з реальним, усвідомлення фізичних змін, пов'язаних зі старінням. Повномасштабна війна поставила нові виклики перед чоловіками, змушує їх робити складні вибори в житті. Це створює додатковий тиск на осіб чоловічої статі та викликає негативні переживання. Разом з тим суспільство, навіть сучасне, досі не дозволяє чоловікам демонструвати свої почуття, слабкості, вразливість. Такий стан речей зумовлює актуальність обраної нами проблеми дослідження.

Мета публікації - висвітлити результати емпіричного дослідження особливостей прояву кризи середини життя у цивільних чоловіків в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу.

Дослідженням було охоплено 48 цивільних чоловіків зайнятих у різних сферах виробничої діяльності. Основним знаряддям дослідження стало письмове опитування (авторська розробка), запитання якого були об'єднані в чотири

тематичні блоки, що спрямовані на з'ясування актуального стану чоловіків у тілесній, емоційно-ціннісній, ресурсній і комунікативній сферах життєдіяльності.

На підґрунті опрацювання дослідницьких даних було виявлено, що більшість чоловіків, окрім типових проявів кризи середини життя, відчують додаткове психологічне навантаження у зв'язку з воєнними подіями в країні.

Так, 71% респондентів зазначили, що не отримують задоволення від життя, як це було раніше; 46% вказали, що не можуть розслабитися та відновити ресурс. Окрім того 41% чоловіків мають тривожні прояви, основними з яких є: напруження в тілі, неможливість розслабитися, порушений сон (38%); постійне хвилювання і переживання за рідних (54%); відчуття нервозності та роздратування (50%). В загальному 58% чоловіків оцінили рівень якості свого життя як дуже низький і низький (29% і 29% відповідно), 17% назвали його середнім; 54% респондентів втратили відчуття довіри і вказали, що задля власної безпеки важливо нікому не довіряти.

До основних причин, які викликають такі негативні стани, чоловіки відносять: «Неможливість жити спокійно», «Переживання за безпеку родини», «Соціальна напруга, тиск з боку держави», «Втрата мети в житті через війну, відчуття наче знаходишся у клітці», «Втрата близьких людей», «Життя стало на паузу, неприносить радості», «Підвищена небезпека для життя».

Щодо виконання своїх трудових обов'язків, то 58% чоловіків заявили про зниження своєї працездатності, їм важко приступити до виконання нового завдання або розпочати нову справу, а 71% чоловіків відчують себе втомленими постійно.

Разом з тим опитування показало, що більше половини опитаних чоловіків (55%) не звертаються за підтримкою до близьких людей, так як не відчують, що можуть з ними відверто говорити про свої почуття та переживання, а основними причинами, які зупиняють чоловіків від звернення за професійною психологічною допомогою є зневіра у її ефективність такої допомоги (37,5%) та відсутність інформації про те, де її можна отримати (15,5%).

Висновки. Більшість чоловіків, окрім типових проявів кризи середини життя, відчують додаткове психологічне навантаження у зв'язку з військовим станом в країні. Негативні переживання чоловіків знижують рівень їх загальної працездатності та психічного здоров'я в цілому. Проведене нами дослідження підтвердило потребу у розробці й апробації спеціальних програм, спрямованих на психологічну підтримку чоловіків, що дозволить підвищити якість їх життя та покращити ментальний стан.